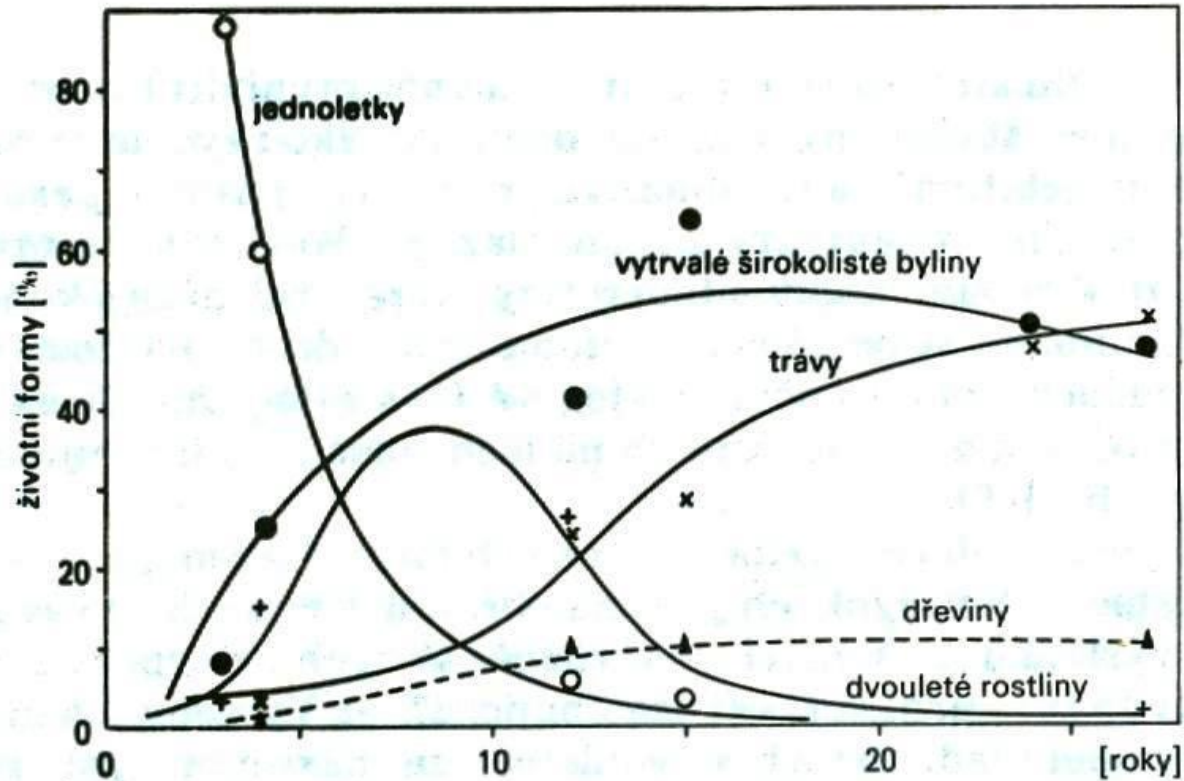

Bi2BP_EKOP

EKOP 10:

**Společenstva a ekosystémy
– sukcese a biomy**

Primární sukcese

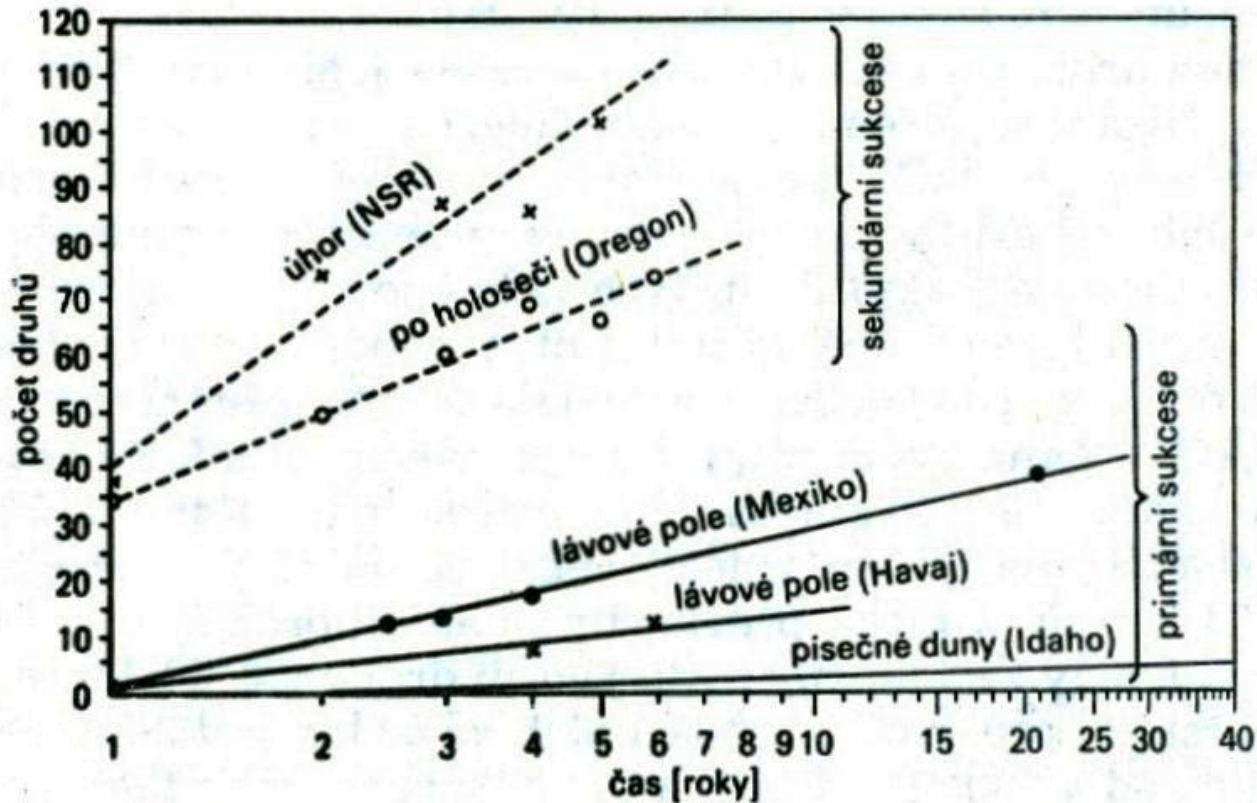

110/ Změny poměrného zastoupení životních forem [v % všech jedinců] během 27 let probíhající primární sukcese na výsypkách: *prázdné body* – jednoleté byliny, *křížky* – dvouleté byliny, *plné body* – vytrvalé širokolisté byliny, *ležaté křížky* – trávy, *trojúhelníčky* – dřeviny (podle PRACHA 1983)

111/ Primární sukcese na výsypkách. Do stadia tvořeného terofyty, hemikryptofty, případně geofyty se začíná šířit fanerofyt břiza (foto MICHÁLEK)

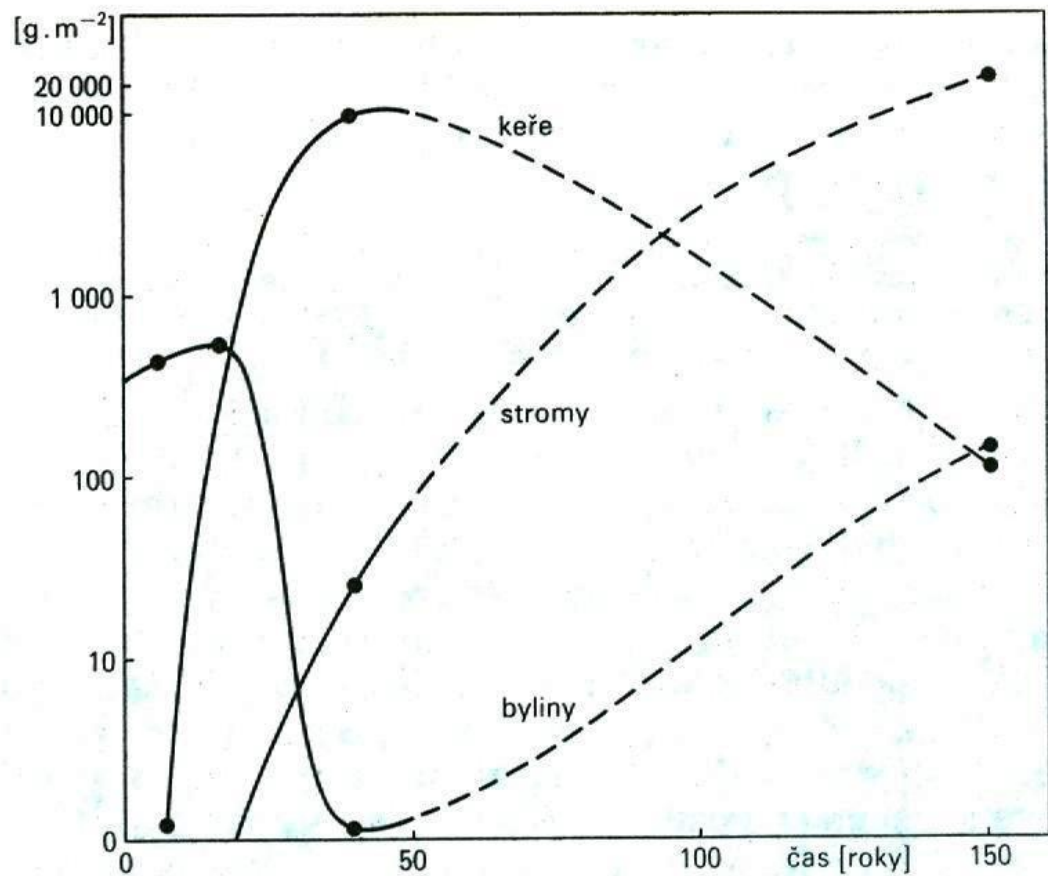
Srovnání primární a sekundární sukcese

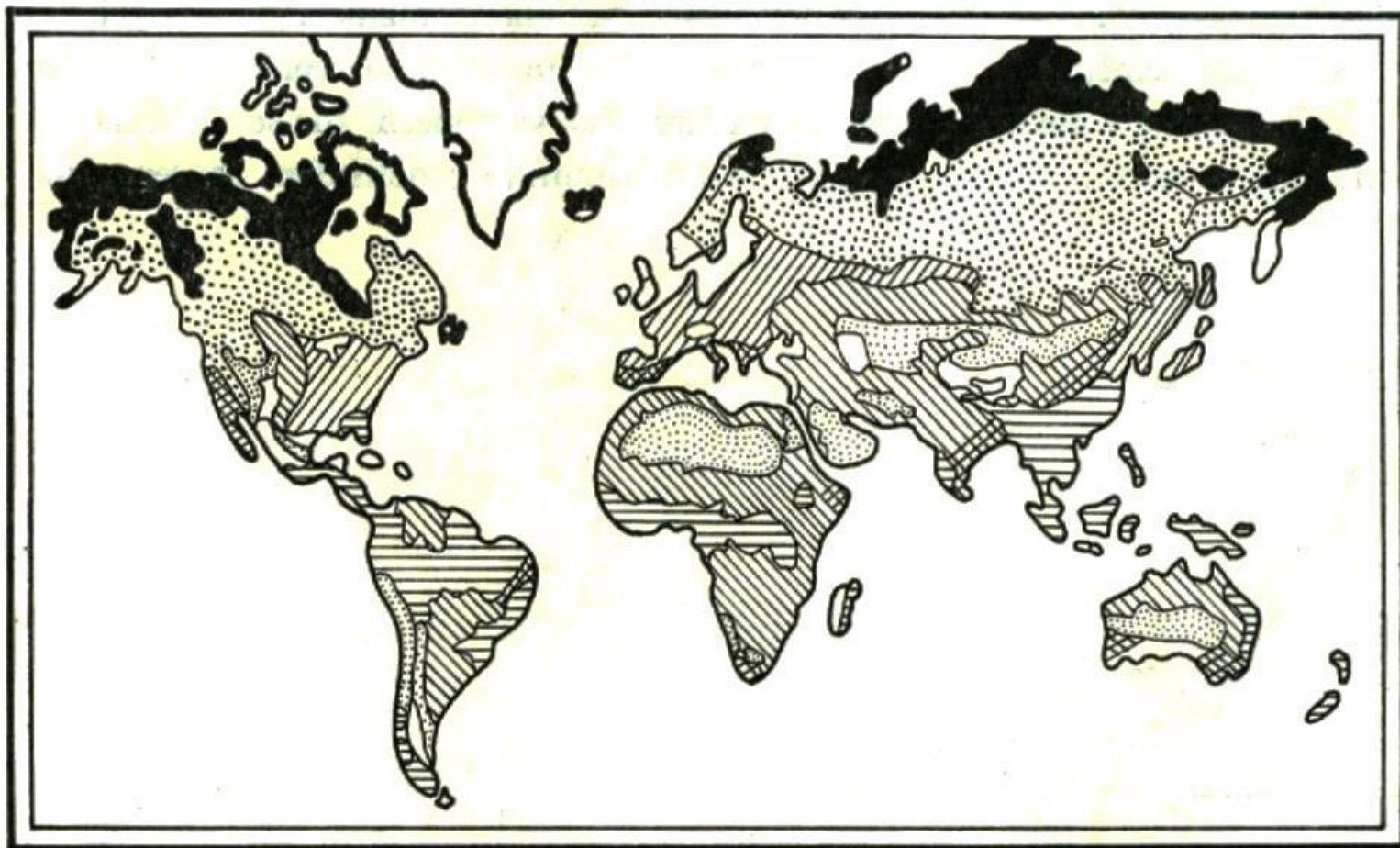
112/ Vzdělání počtu druhů při primární a sekundární sukcesí na různých biotopech ve světě (podle REJMÁNKA, HAAGEROVÉ a HAAGERA 1982)

108/ Sekundární sukcese na plochách po odumřelé smrčcině v Krušných horách. Stadium s převládajícími hemikryptofyty: starčkem hajním — *Senecio nemorensis* a třtinou chloupkatou — *Calamagrostis villosa* (foto MICHÁLEK)

109/ Sekundární sukcese na úhorech v Českém krasu: osa x – stáří úhorů, osa y – hmotnost sušiny biomasy bylin, keřů a stromů, přerušovaná čára označuje předpokládaný průběh (orig. PRACH)

tundra

taiga

Silvaea

Hylaea

poušť

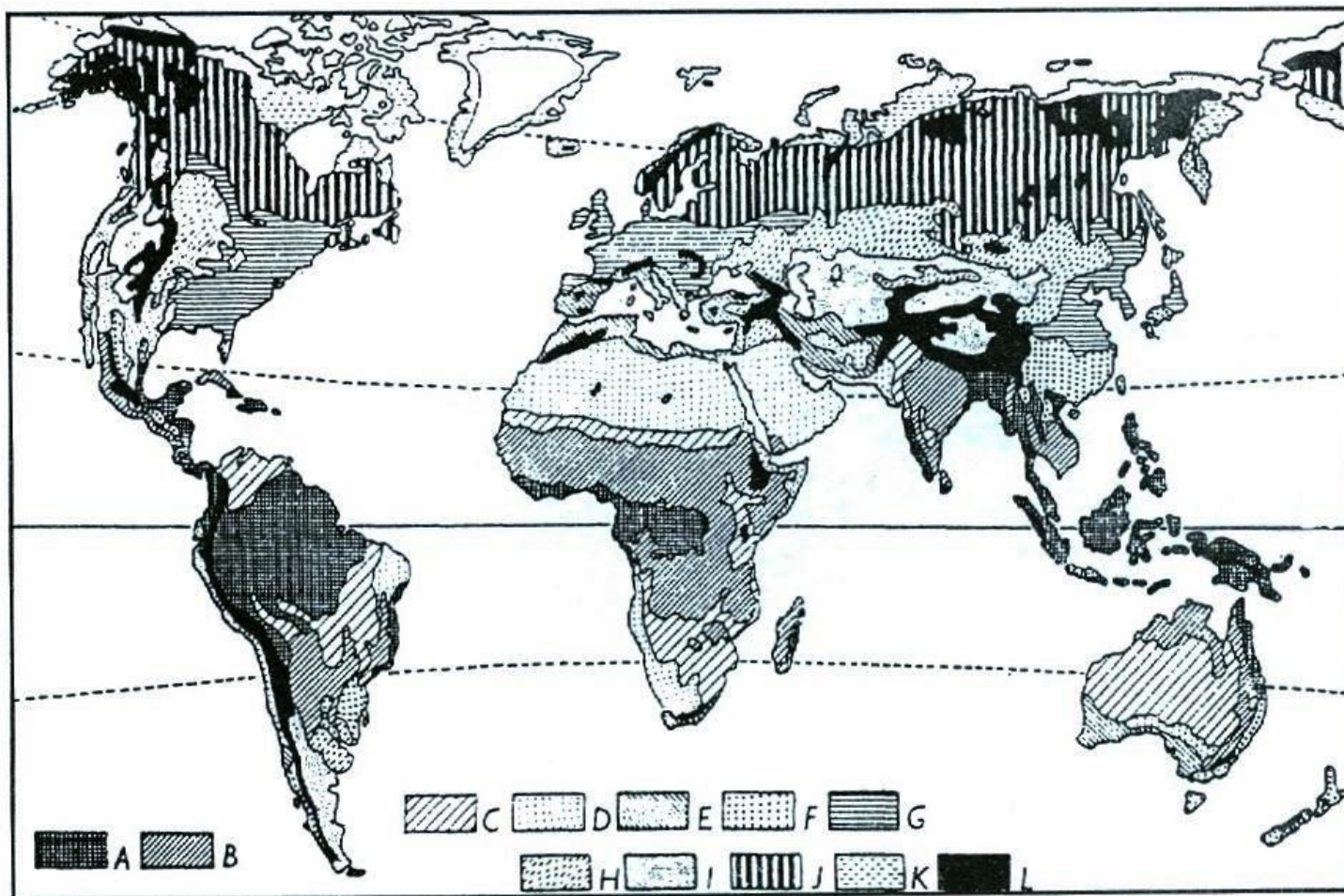

step

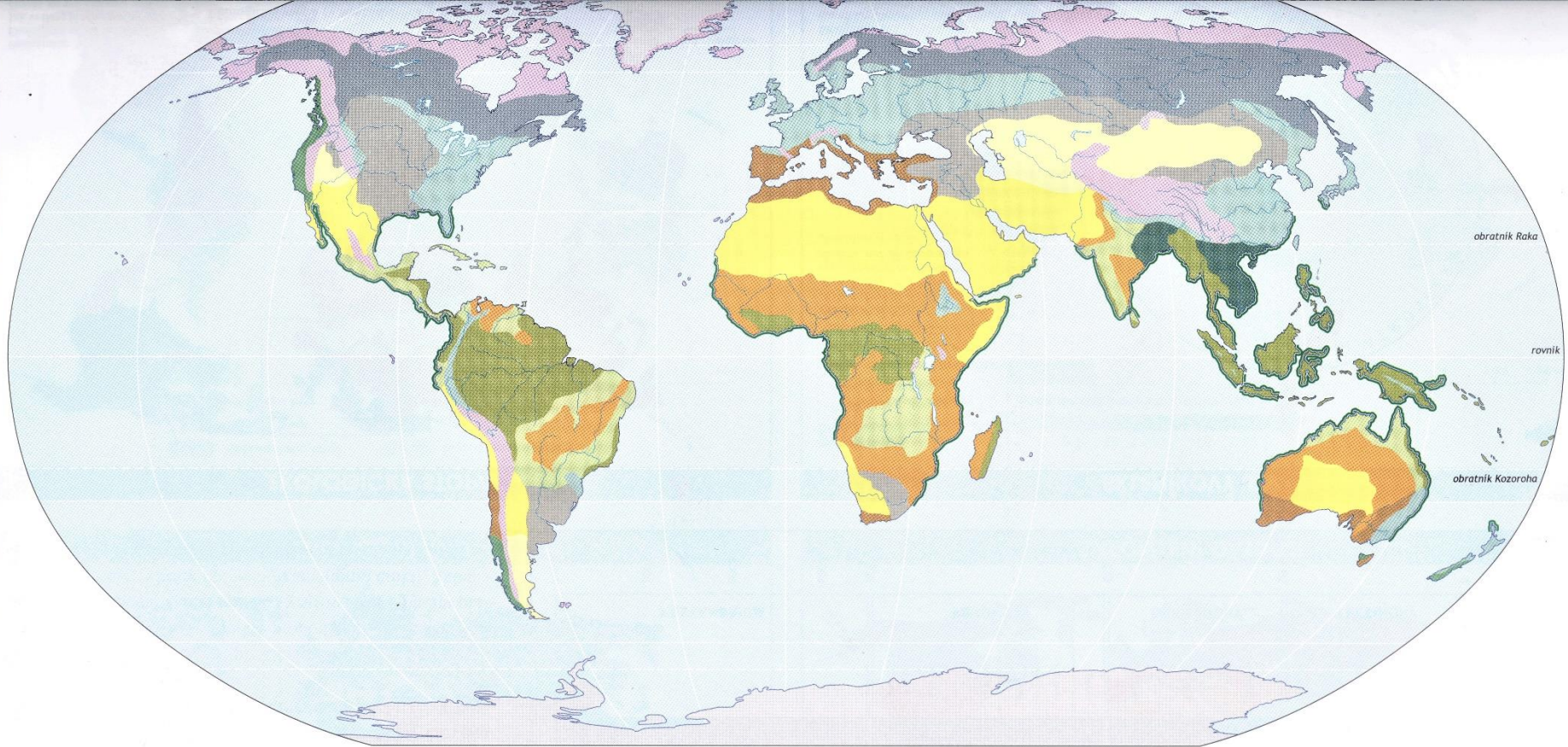

Skleraea

96. Mapa suchozemských biomů Země (podle TISCHLERA)

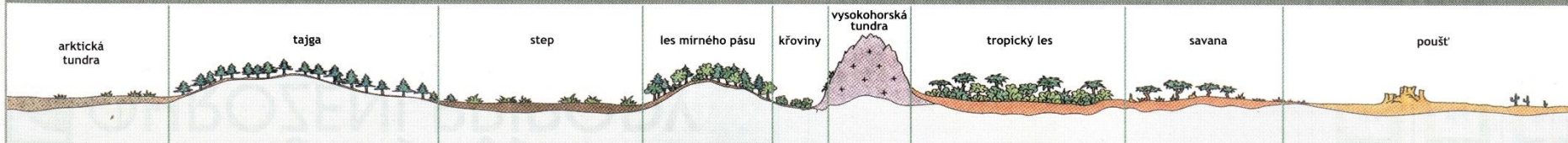
Obr. 99 Rozmístění nejdůležitějších zonobiomů na zemském povrchu; A – tropické deštné lesy, B – tropické poloopadavé a opadavé lesy, C – savany, D – tropické pouště a polopouště, E – tvrdolisté neopadavé lesy mírného klimatu, F – vlhké lesy, G – opadavé listnaté lesy, H – stepi, I – pouště a polopouště mírného pásma, J – tajga, K – tundra, L – horská (oreální) společenstva. Podle Waltera, z Hendrycha, 1984

LEGENDA

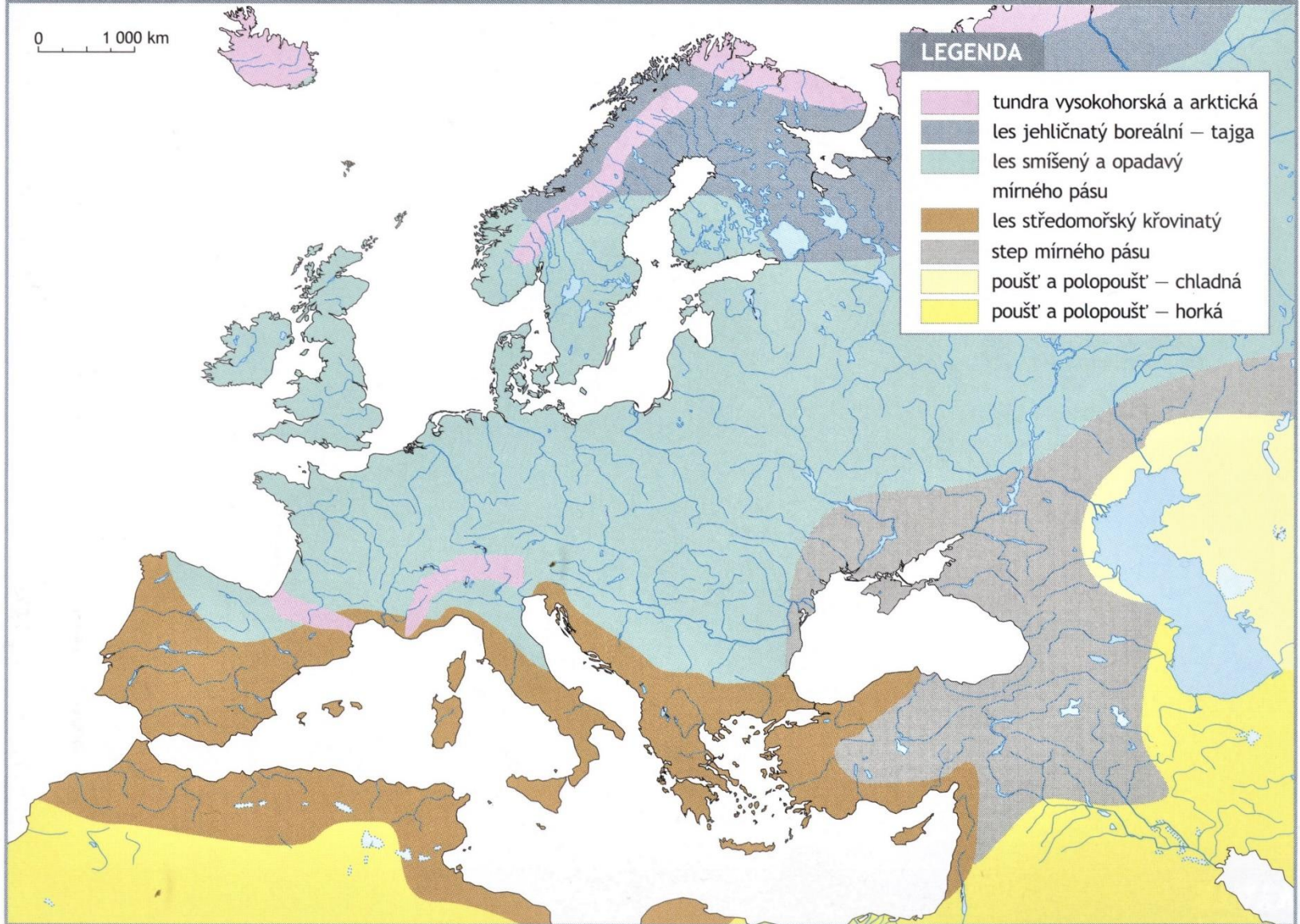
tundra vysokohorská a arktická	les tropický světlý opadavý	savana a tropická step	zalednění
les jehličnatý boreální – tajga	les tropický monzunový	step mírného pásu – prairie, pampa	mangrove
les smíšený a opadavý mírného pásu	les tropický deštný	poušť a polopoušť – chladná	
les deštný mírného pásu	les středomořský křovinatý	poušť a polopoušť – horká	

ROZŠÍŘENÍ BIOMŮ NA ZEMI

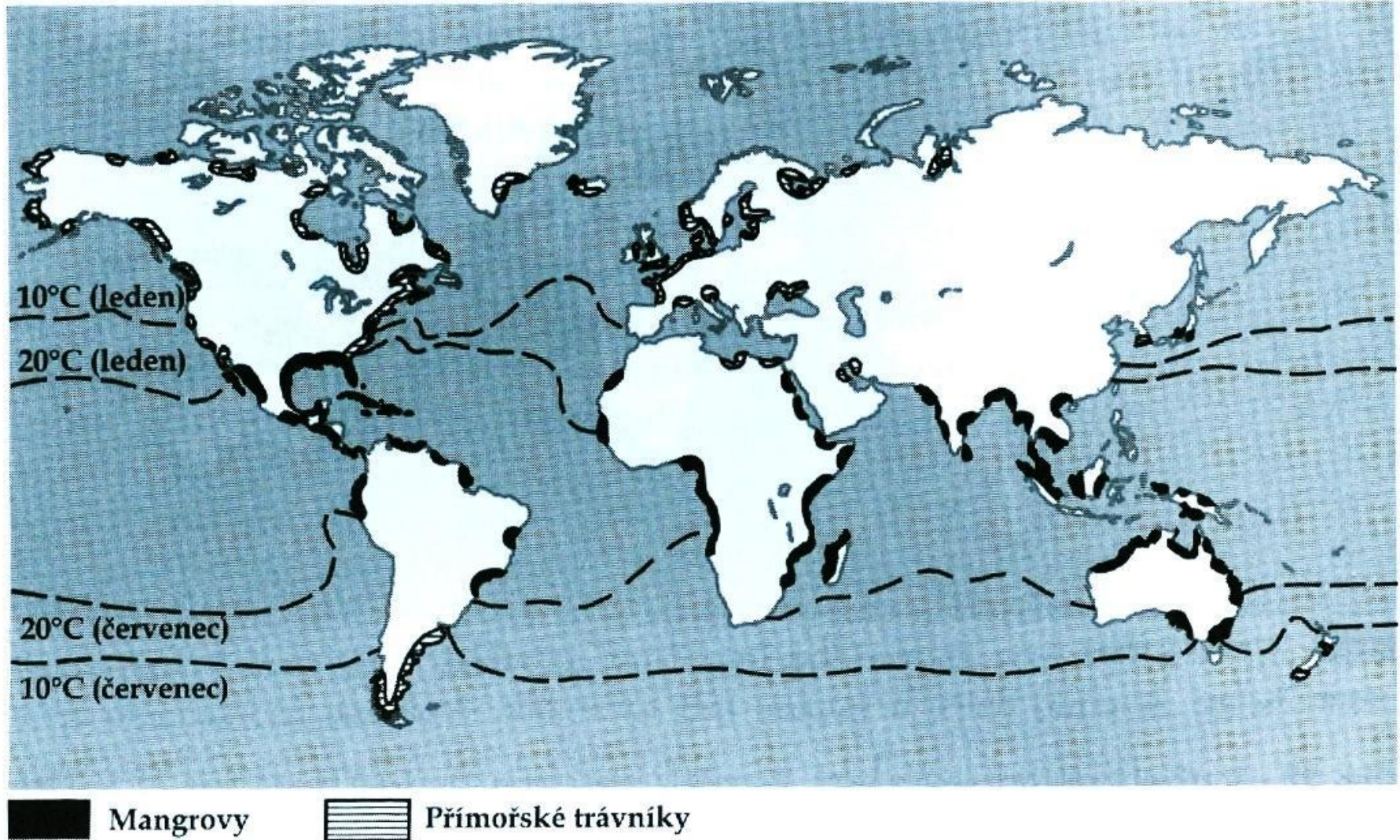
Zdroj: školní zeměpisný atlas

VEGETAČNÍ PÁSY

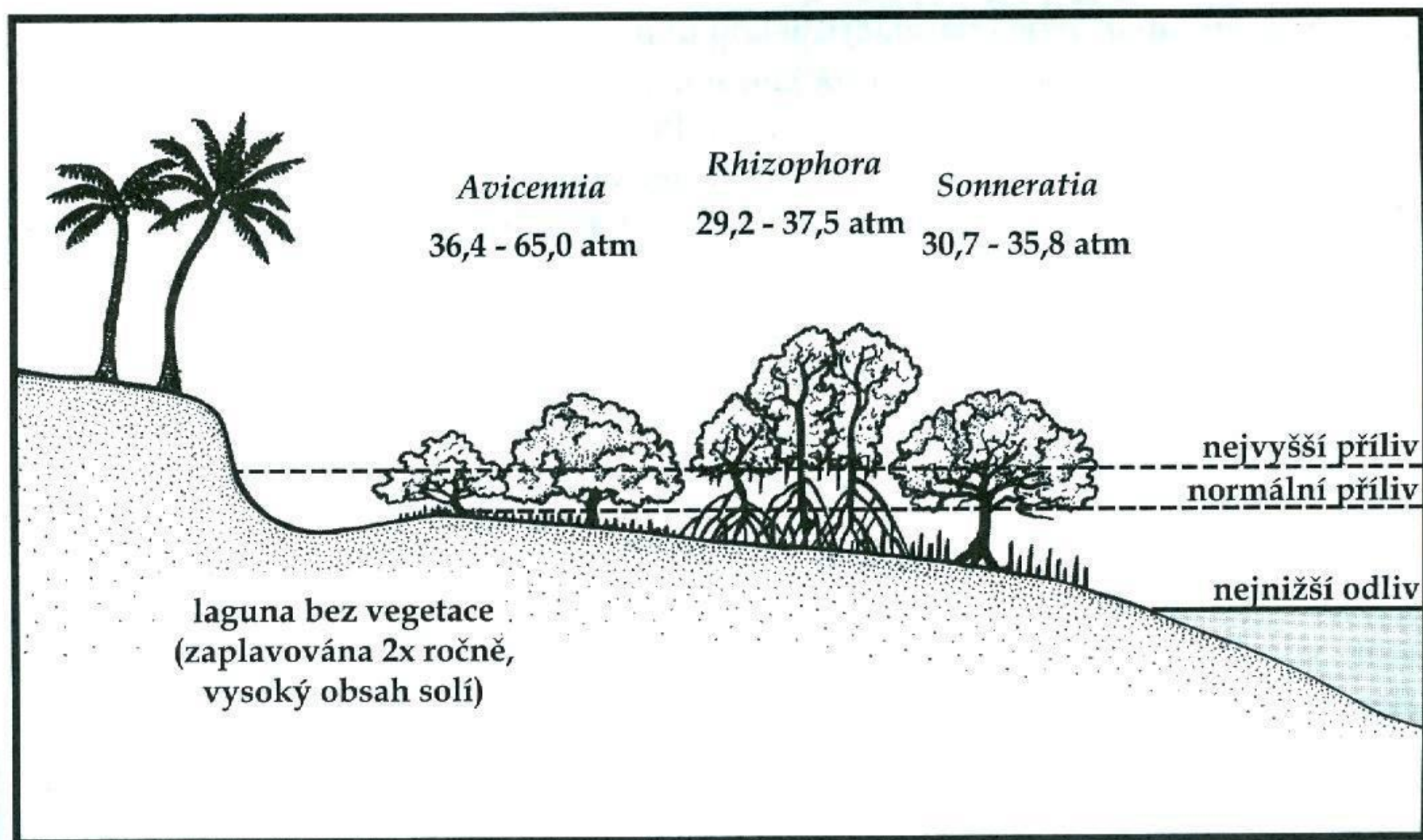

Zdroj: školní zeměpisný atlas

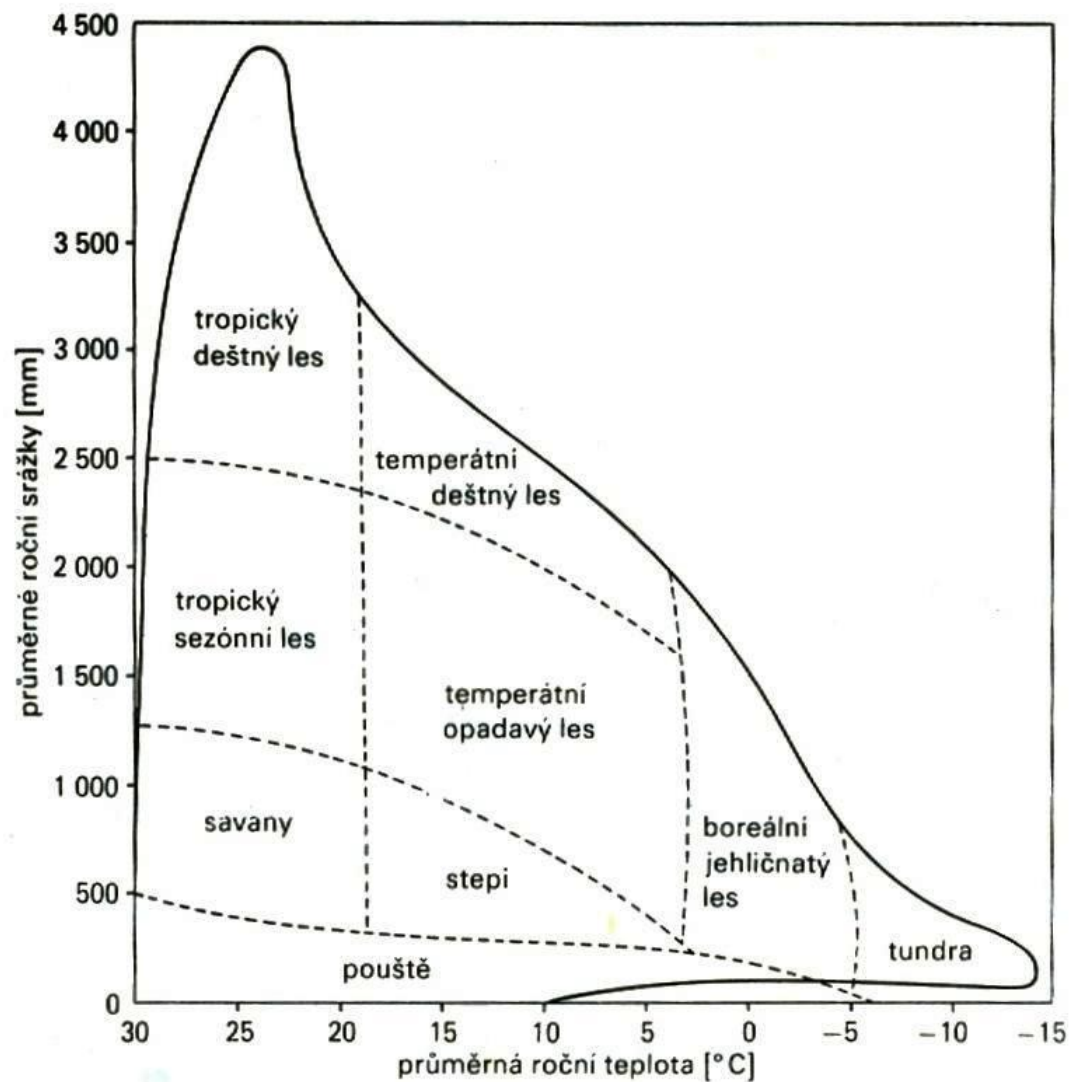
... Litoraea, tzn. mangrovy a říční delty (rákosiny) nebo i přímořské trávníky na mapách biomů často chybějí

Obr. 58 – Rozšíření mangrovů a rozsáhlejších přímořských trávníků. Upraveno podle Archibolda (1995).

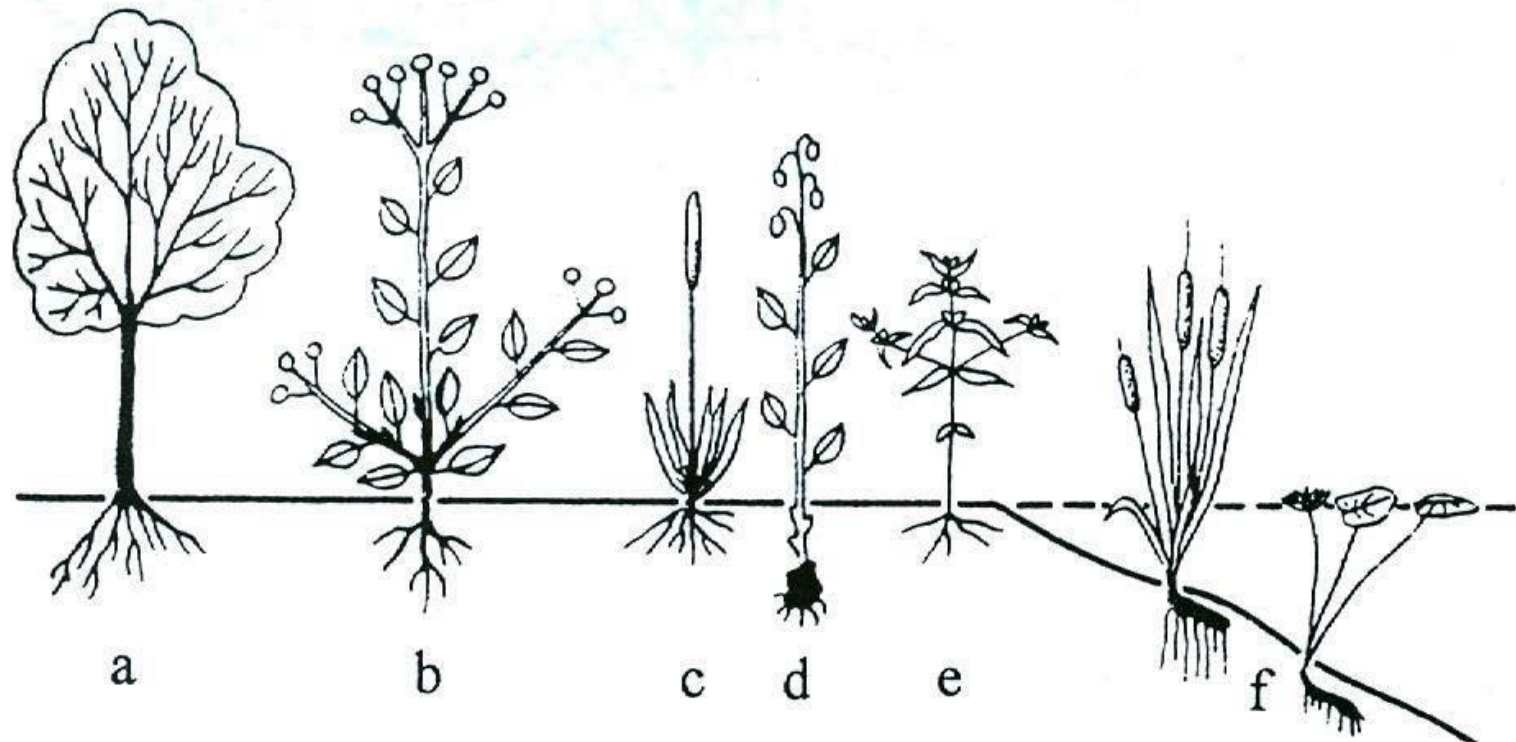

Obr. 59 – Profil mořského pobřeží s mangrovovými porosty. Vyznačeny jsou tři typické rody (ne všude se vyskytují všechny) a jejich schopnost převýšit osmotický tlak slané vody zvýšením osmotického tlaku buněčných šťáv (údaje v atmosférách). Upraveno podle Mitsche a Gosselinka (1986).

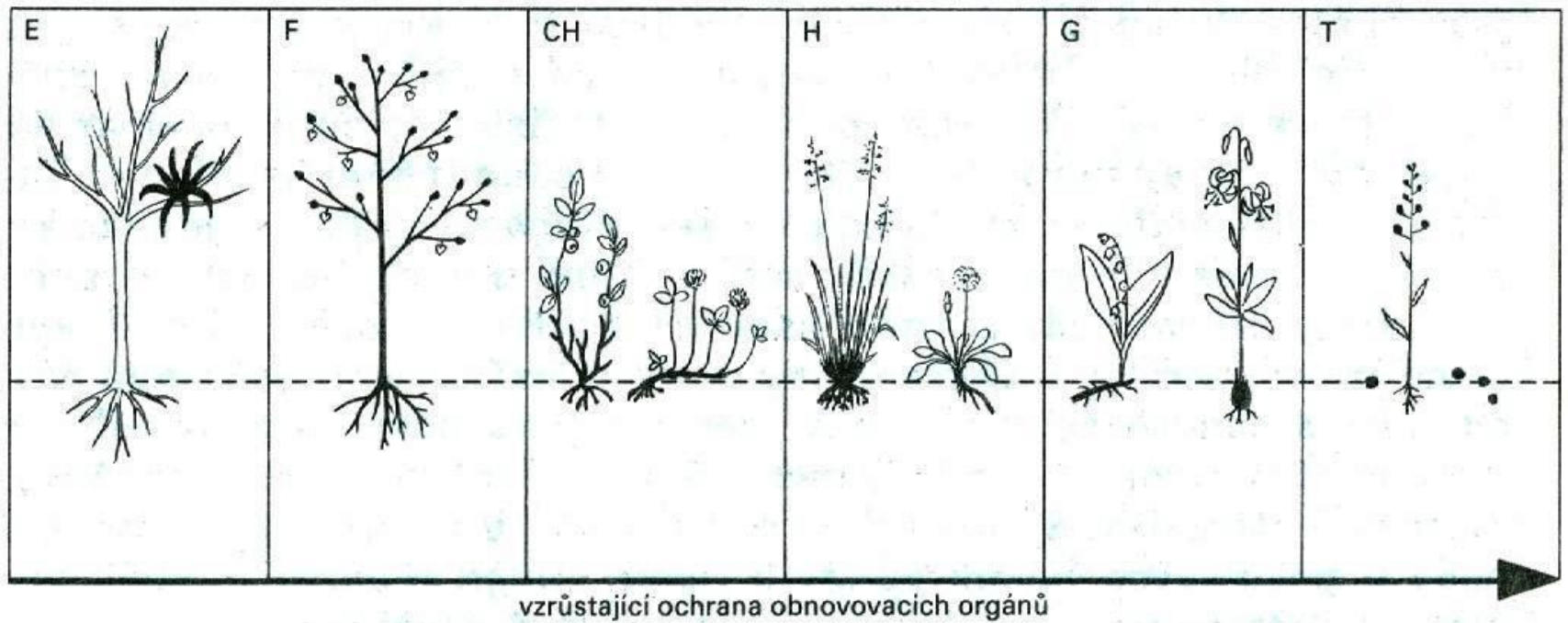

122/ Rozšíření biotů v závislosti na průměrném úhrnu ročních srážek a průměrných ročních teplotách (podle WHITTAKERA 1973)

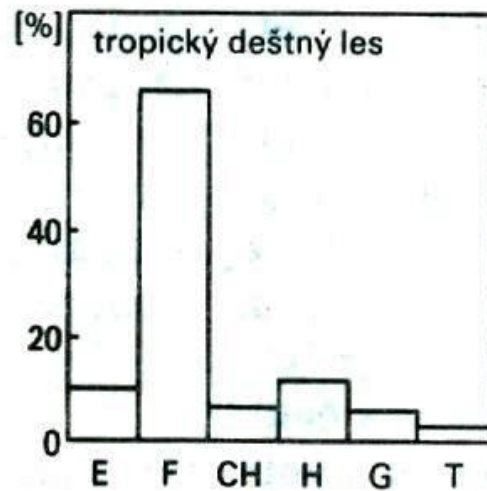
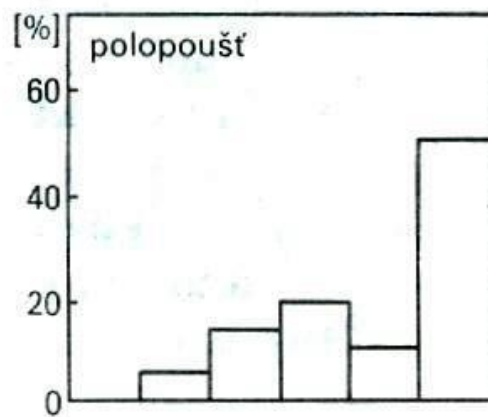
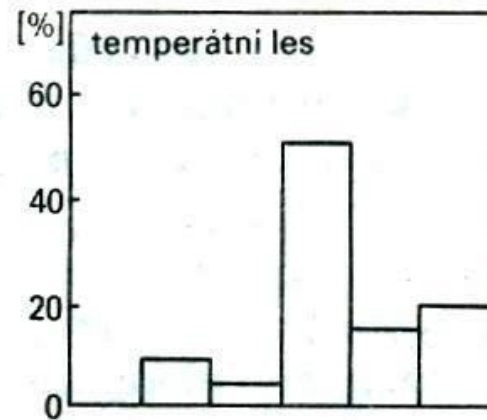
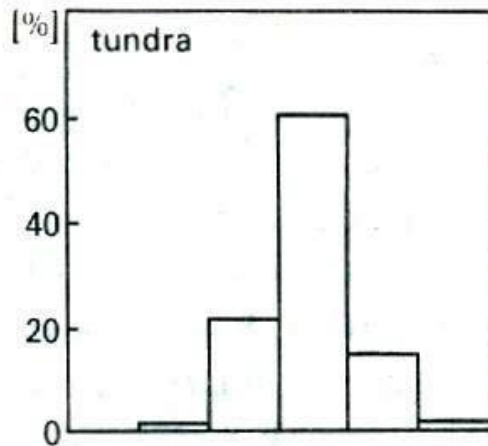
Rozdělení rostlin podle životních forem navrhl Raunkiaer v roce 1905 a později bylo mírně upraveno (obr. 69):

Obr. 69 Životní formy ve smyslu Raunkiaera; a – fanerofyt, b – chamaefyt, c – hemikryptofyt, d – geofyt, e – terofyt, f – hydrofyt. Podle Horníka a kol., 1986

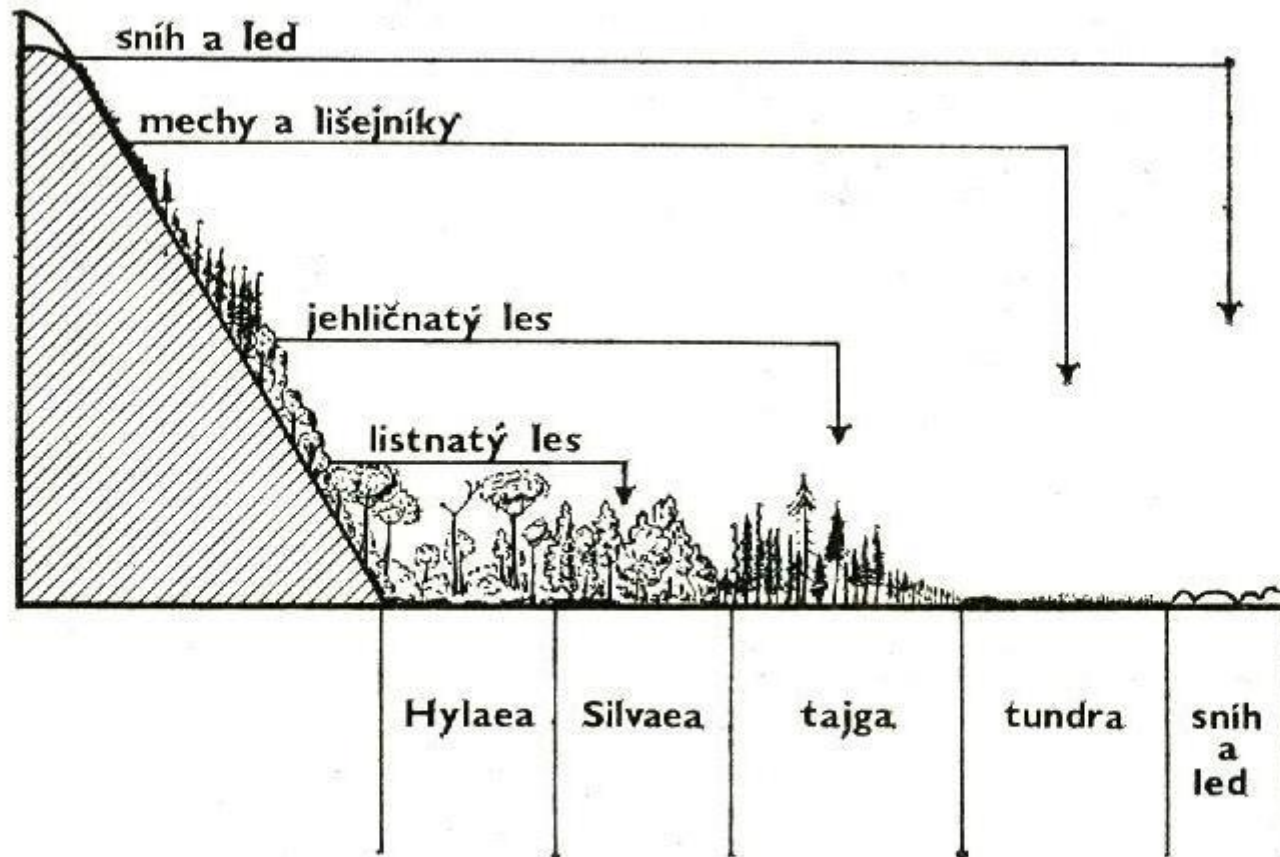

76/ Raunkiaerův systém základních životních forem rostlin. Tučně vyznačena poloha obnovovacích orgánů na rostlinách, které přežívají nepříznivé období: *E* epifyty, *F* fanerofyty, *Ch* chamaefyty, *H* hemikryptofyty, *G* geofyty (kryptofyty), *T* terofyty (podle SCHUBERTA 1984)

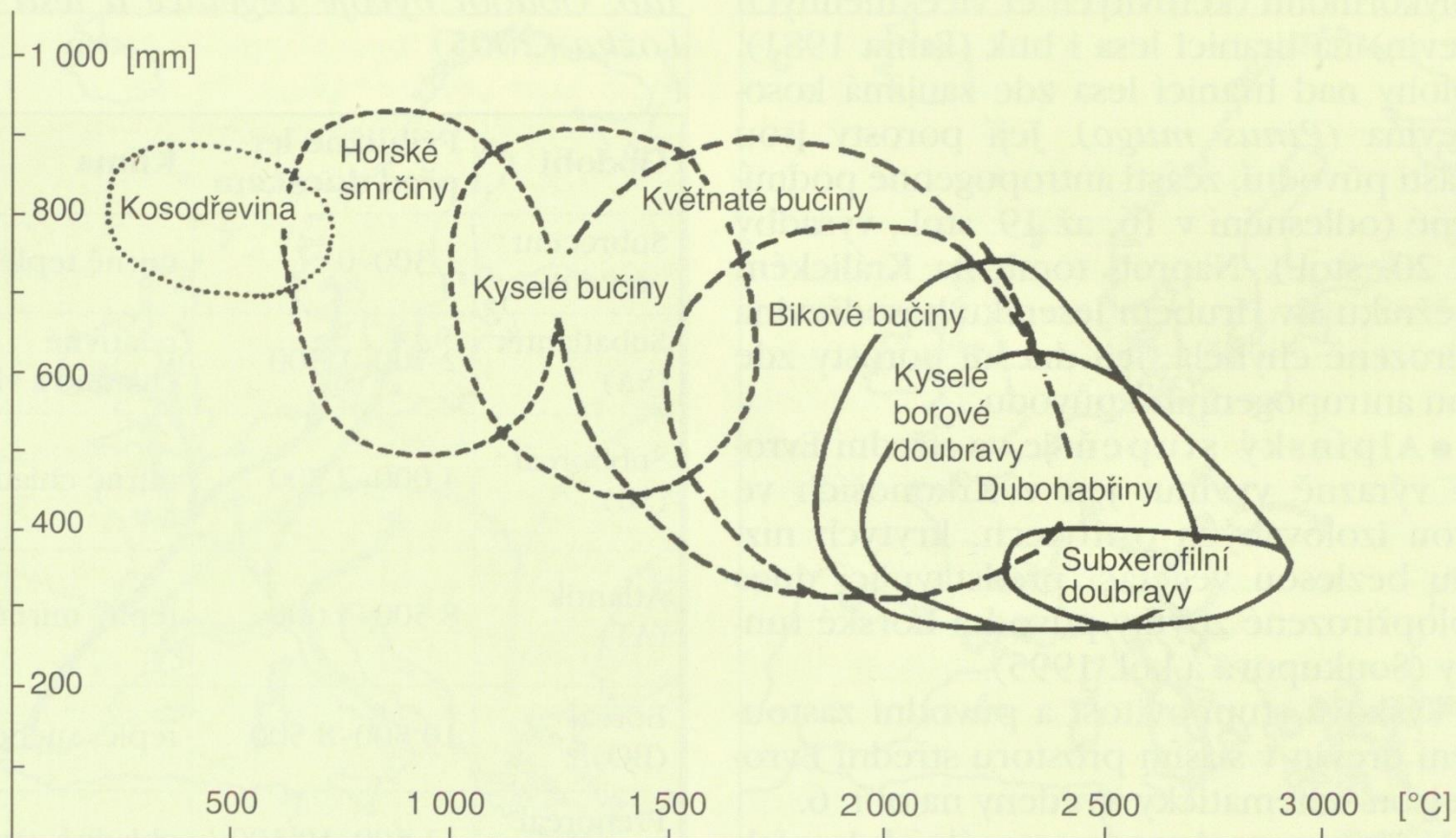
77/ Spektrum životních forem ve formacích různých zeměpisných šířek. Zkratky životních forem v textu

Azonální společenstva – orobiomy (= horské biomy)

97. Schéma horských biomů (podle BALOGHA)

3

◆ *Obr. 3 Rozsah výskytu přirozených lesních společenstev na území České republiky a Slovenska v závislosti na sumě teplot (součet průměrných denních teplot za rok) a srážek (množství srážek za rok v mm). Upraveno podle Matějky (1976)*

Zdroj: Živa 1/2007

Vegetační stupně v ČR

- **Planární – roviny (nížiny) především ve 150-210 m**
- **Kolinní – teplé pahorkatiny v cca 135-500 m**
- **Suprakolinní – pahorkatiny a vrchoviny („kopcovina“) ve 200-550 m**
- **Submontánní – „podhůří“ (svahy našich hor) a vrchoviny ve 450-800 m**
- **Montánní – hornatiny přibližně v 750-1100 m**
- **Supramontánní – „středohory“ v cca 1000-1370 m**
- **(Sub)Alpínský – „velehory“ – 1200-1600 m**

Azonální společenstva - pedobiomy

- **Písčité substráty – psamofilní společenstva (psamofyty, psamobionti)**
- **Skalnaté substráty – petrofilní společenstva (petrofyty, petrobionti)**
- **Rašelinné substráty – tyrfofilní společenstva (tyrfofyty, tyrfobionti)**

Použité zdroje:

- Laštůvka Z., Krejčová P.: Ekologie, Konvoj, Brno, 2000.
- Losos B. a kol.: Ekologie živočichů, SPN, Praha, 1985.
- Slavíková J.: Ekologie rostlin, SPN, Praha, 1986.